

סשקה יולין הולך לרגל

ב משך שמונה שנים, מאז פרשת טוביאנסקי, לא זכתה ישראל לשום סנסציה הנוגעת לריגול. לפתע-פתאום זכתה המדינה בחודש אחד לשתי פרשות מרעישות — פרשת המרגלת האמריקאית, מארי פראנסס האגן, ופרשתו של „סאשקה“ יולין.

ישראל היא מטבעה ארץ נוחה לריגול. בתוקף החוק, פתוח גבולה בפני כל אדם הטוען שהוא יהודי. מדינאי המדינה, הסולדים מפני כל מגע עם עתונאים מקומיים שאינם מאנשי שלומם, מקדישים ברצון שעות ארוכות של שיחה גלוית-לב לכל זר הטוען שהוא עתונאי. הגבול הארוך הוא אידיאלי להסתננות סיריים אויבים. אנשי א״ם למיניהם ודיפלומטים זרים למכביר, העוברים לעתים קרובות את הגבולות הלך וחזור — כל אלה יוצרים מטבעם פירצה הקוראת למרגל.

לכן היה זה מזור במקצת כי שתי הפרשות שזכו לפתע לפירסומת כה סנסציונית מצד נציגי המשטרה והתביעה הכללית, נגעו לחובבים בלתי-רציניים, שכושרם להזיק למדינה — אפילו רצו בכך — היה אפסי. אויבי הממשלה טענו שלא היה זה מקרה, וכי משפטים מרעישים אלה באו להכשיר את דעת-הקהל להצעות-חוק חדשות, שטיילו מגבלות חמורות על חופש האזרח במדינה, באיצטלה של שמירה על סודות הבטחון.

אם צודקות טענות אלה ואם לאו, חיוני הוא כי דעת-הקהל תעקוב מקרוב אחרי פרשות אלה, מבלי להיגרר אחרי אזהרות-הסנסציות האופפת אותן. המלחמה בריגול היא ענינו של כל אזרח — והוא הדין לגבי המלחמה בהיסטריה של אנטי-ריגול.

קרה, שעל חוטמו משקפים במסגרת זהב דקה, אל אחד הבתים בשכונת עמידור שבי רמת יצחק, ליד רמת-גן, ונעלם בתוכו. כי עבור ארבעה ימים הופיע האיש בבאר-שבע. בשעות הצהריים נראה מסתובב בין המסעדות ברחוב הראשי. הוא נראה כאילו חי פש משהוא.

במסעדת כסית. מצא את מבוקשו. בפינה ישבה אשה שחומת עור ומבוגרת, לבושה בחלוק לבן. האיש הקרח ניגש אליה ואמר: „שלום אירנה, חזרתי. אני רוצה לראות את הילדה.“

האשה נעצה בו עיניים תמהות, הפליטה שלום והמשיכה לאכול. כשסיימה את ארוץ חתה, קמה והלכה עמו לביתה. ילדה מי תוללת שיער שחור פתחה את הדלת. ה״ איש הקרח והילדה החליפו מבט, הילדה קפצה לזרועותיו של האיש. „סאשקה שלי, קראה. האיש נישק אותה וחייבקה: „אורית ילדתי.“

כעבור עשרים דקות, עמד סאשקה-אלכסנדר יולין במשרד מוניות בעיר, כשהוא מחכה למונית שתסייע אותו לתל-אביב. כי פתע ניגש אליו מכר, קצין בבגדי צבא: „היי, סאשקה! מה אתה עושה פה?“ יולין התבונן בו במבט רציני, רמו לו לגשת לצד ולחש על אוגו: „חזרתי מקהיר, יש לי דברים מעניינים לספר לך.“

למחרת נקרא אלכסנדר יולין להתייצב במשרד צבאי. שאלו אותו כמה שאלות שיגרתיות. כבדרך אגב, הציגו לו את ה״ שאלה: „אומרים שהיית במצרים, מה אתה אומר על זה?“

אלכסנדר יולין שתק כמה שניות, ואחר השיב: „זה נכון.“

★ ★ ★

67 עמודים צפופים

לקציני המודיעין שחקרוהו סיפור סאשקה את הכל. היה זה סיפור מלא שבח עצמי. הוא סיפר כיצד החליט ב״ חדשים האחרונים לבחור לו את הריגול כמקצוע בחיים. הוא הצליח בזה, כמובן, כמו כל הדברים שסאשקה עשה בחייו.

תחילה עבד קצת למען שירות הריגול הסובייטי באוסטרליה, עשה עבורם כמה עי בודות קטנות אצל האמריקאים, רכש הש״ כלה יסודית במקצוע המסוכן. אחר כך נמי אס לו לעבוד בשירות הרוסים והוא פנה אל האמריקאים. משום מה לא הסתגל ל״ שיטות העבודה האמריקאיות והחליט, כך סיפר, לנצל את מה שלמד לטובת ישראל.

אולם סאשקה יולין אינו עושה דברים קטנים. הוא החליט להוליך שולל את כל שירות המודיעין המצרי. לשם כך התקשר עם הצירות המצרית בפאריס, רכש את א״ מונה, נשלח למרכז מודיעין מצרי באתונה ומשם הועבר למצרים.

מוסמך לרכו את הריגול המצרי בישראל.

ב ליל ה-28 באוגוסט, בשעות הלילה המאוחרות, נחת מטוס חברת התעופה האיטלקית ל.א.י. בשדה התעופה בלוד. לאור הזרקורים שהאירו את פתח המטוס, ירדו הנוסעים וניגשו אל אולם ההמתנה. בחוץ המתינו להם קרובי משפחה, שפרצו בקריאות, נופפו להם בידיהם. בצד, עמד אדם קרח וממושקף, לבוש חליפה בהירה וכידו תיק עור חום. הוא שתה כוס מיץ, שהגיש לו עלידי מארחת ממשלתית. איש לא בא לקבל את פניו.

באולם הגדול, שאל איש המכס: „אלכסנדר יולין, על מה יש לך להצהיר?“ האדם הקרח פתח את תיק העור שלו והראהו ל״ שוטר: „זה כל מה שיש לי.“ היו בתיק כמה תעודות, תמונות, חפצים אישיים. ה״ שוטרים הגיחו לו לצאת.

בשעות הבוקר המוקדמות הגיע האדם ה״

ביום הנשואים. אלכסנדר יולין (ימין) בחברת אשתו אירנה ויגאל אלון, בקפה אמנות בתל-אביב, ביום נשואיהם. היה זה בשנת 1950, כשיולין היה קצין תרבות בדרגת סגן. החתונה לא התקיימה באותו יום, משום שהרב לא הופיע. היא נערכה כעבור שבועיים ברבנות.

המרגל. כך נראה „סאשקה פוליסרוק“ בבואו לבית המשפט, כשידיו כפותות באזיקים. לרוב נראה רציני וחסר הבעה, אולם לפעמים היה טענה על שפתיו חיוך של שביעות רצון מהרעש שקם סביבו ומהפרסומת שזכה לה.

לאחר שש שנים. אירנה, גרושתו של אלכסנדר יולין, בבית-המשפט, ביום מטפטפו של יולין. היא הצהירה שהיא מוכנה לעזור לו.